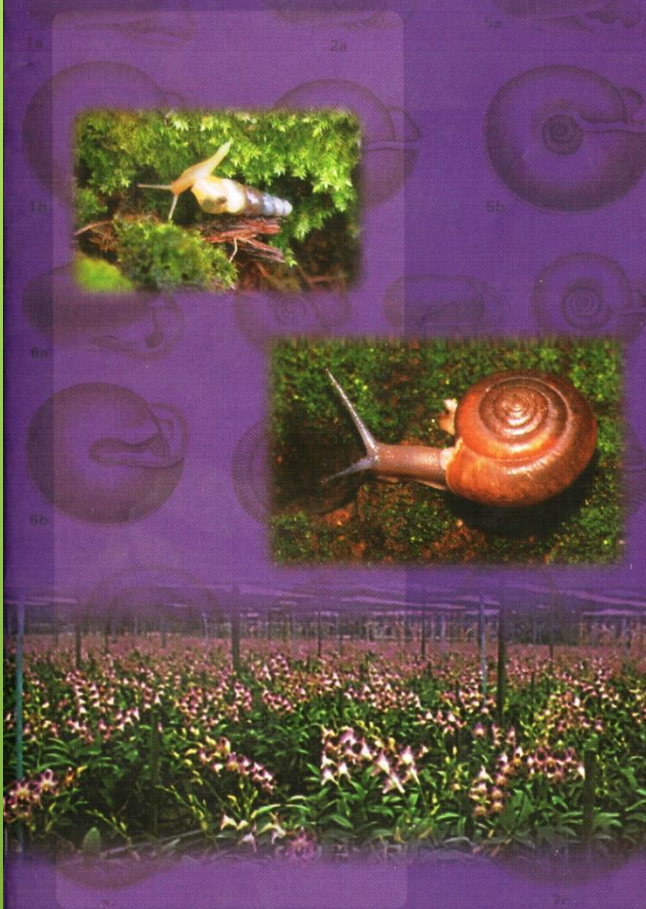

หอยทาก ในสวนกล้วยไม้

สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช
กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ฝักรากกล้วยไม้ส่วนใหญ่มีความชื้นสูง มักพบหอยทากบก (Land snail) เข้าทำลายตาและหน่อดอกหรือใบ แม้ว่าความเสียหายจะไม่มากนัก แต่ถ้าไม่มีการจัดการใดๆ ประชากรหอยจะเพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับ จนก่อให้เกิดความสูญเสียมากขึ้น นอกจากนี้หอยยังปล่อยเมือกไว้เป็นแนวตามทางที่เดินผ่านไป อาจเป็นสาเหตุให้เกิดเชื้อราเข้าซ้ำเติม ประการสำคัญคือการทำหอยปะปนไปกับกล้วยไม้ ที่ส่งต่างประเทศ เป็นสาเหตุให้ถูกเผาทำลาย นอกเหนือจากการต้องสูญเสียเงินทองแล้ว ยังเป็นที่เสื่อมเสียชื่อเสียงประเทศชาติอย่างมาก

การป้องกัน

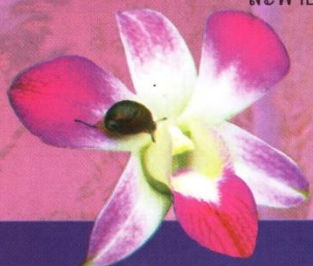
- นำต้นใหม่เข้าสวน ต้องแยกไว้ต่างหากเพราะอาจมีหอยและไข่หอย
- หมั่นตรวจในสวน โดยเฉพาะในฤดูฝนจะพบเห็นหอยทากได้ง่าย ถ้าหากเริ่มพบหอยตามพื้นดินแสดงว่าภายในปีต่อมาจะเริ่มโตขึ้นบนโต๊ะวางกล้วยไม้
- เมื่อมีการเปลี่ยนเครื่องปลูกใหม่ต้องระวัง ควรชูปเครื่องปลูกในสารฆ่าหอยหรืออบ หรือตากแห้งก่อนใช้งาน เพื่อกำจัดลูกหอยหรือไข่หอย

การกำจัด

● หอยทากชนิดตัวใหญ่ ได้แก่ หอยสาริกา (*Sarika* spp. : Helicarionidae) หอยดักดาน (*Cryptozona simensis* : Helicarionidae) หรือ หอยทากยักษ์อาฟริกา (*Achatina fulica* : Achatinidae) ให้เก็บออกทุบทำลาย หรือ ใช้เหยื่อพิษสำเร็จรูปเมทัลดีไฮด์ (metaldehyde pellet) ซึ่งเป็นเม็ด วางโคนต้นภายหลังให้น้ำกล้วยไม้แล้ว ในวันทีฝนไม่ตก เพื่อให้เหยื่อพิษมีประสิทธิภาพอยู่ได้นานหลายวัน

● หอยชนิดเล็ก ได้แก่ หอยทากชัคชึเนีย (Amber snail, *Succinea* spp. : Succineidae) หอยเจดีย์ใหญ่ (*Prosopaeas walkeri* : Subulinidae) หอยเจดีย์เล็ก (*Lamellaxis gracilis* : Subulinidae) และหอยเลขหนึ่ง (*Ovachlamys fulgens* : Helicarionidae) ระบาดมาก การใช้เหยื่อพิษแบบเม็ดหว่านทั่วทั้งสวน ให้หอยทากเดินมาพบและกินหรือสัมผัสอาจจะไม่ได้ผลดี จึงแนะนำให้ใช้สารฆ่าหอย (molluscicide) ในรูปผง wettable powder (WP) นำมาละลายน้ำแล้วพ่นด้วยเครื่องพ่นชนิดใช้แรงดัน หรือเครื่องสูบลอย สะพายหลังที่หัวพ่นมีรูใหญ่และใช้แรงดันต่ำ เดินพ่นให้ช้ากว่าการพ่นสารกำจัดวัชพืช โดยเลือกใช้ชนิดใดชนิดหนึ่งดังต่อไปนี้

1. เมทัลดีไฮด์, metaldehyde 80% WP ชื่อการค้า เดทมีล Deadmeal เป็นผงสีขาวผสมน้ำในอัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร
2. นิโคลซามิด, niclosamide (ชื่อการค้า ไบลุสไซด์ Bayluscide 70% WP) เป็นผงสีเหลืองผสมน้ำในอัตรา 40 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร
3. เมทีโอคาร์บ, methiocarb (ชื่อการค้า เมซูโรล Mesurool 50% WP) เป็นผงสีขาวผสมน้ำในอัตรา 60 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตร
4. กากเมล็ดชา, tea seed (ชื่อการค้า ซาโปเคียววัน saponin 10%) เป็นผงแช่น้ำ 1 คิน อัตรา 1 กก./น้ำ 8 ลิตร

ใช้สารฆ่าหอยพ่นให้ถูกตัวหอยมากที่สุด โดย

- พ่นในเวลาเช้าซึ่งยังมีความชื้นในอากาศเหลืออยู่ โดยพ่นน้ำเปล่าให้ทั่วตามพื้นทางเดิน ก่อนพ่นสารประมาณ 10 นาที เพื่อชักนำให้หอยตากออกจากที่หลบซ่อน เพราะขณะหอยตากเคลื่อนที่ส่วนกล้ามเนื้อที่ยื่นออกมาจะได้สัมผัสสารเต็มที่
- พ่นสารตามพื้นทางเดินระหว่างโต๊ะวางกล้วยไม้ เพื่อให้สารฆ่าหอยสัมผัสกับตัวหอยโดยตรง และหากละอองสารตกค้างอยู่บนมอสหรือตะไคร่น้ำตามพื้นดินก็สามารถทำให้หอยที่เดินเข้ามาบริเวณนั้นได้รับสารเพิ่มไปด้วย
- ถ้าพบหอยโตขึ้นอาศัยอยู่ในกาบมะพร้าวบนโต๊ะ ให้พ่นสารที่โคนต้นและที่กาบมะพร้าว โดยหลีกเลี่ยงส่วนดอกเพราะอาจเป็นนคราบสาร หรือใช้สารฆ่าหอยแบบเม็ดเหยื่อพิษโรยบนเครื่องปลูกลงนั้นแทนการพ่น

ขอรายละเอียดเพิ่มเติม

กลุ่มงานสัตววิทยาการเกษตร
กลุ่มกีฏและสัตววิทยา
สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช
กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทร. 0-2579-4535 แฟกซ์ 0-2940-5396
E-mail agrizoo@loxinfo.co.th

จัดทำ

กลุ่มกีฏและสัตววิทยา
สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช

ข้อมูลและภาพ

ชมพูนุท จรรยาเพศ

ออกแบบ

ศรีจันรวัจ พิษิตสุวรรณชัย

พิมพ์

ครั้งที่ 1 : กรกฎาคม 2548

จำนวน

2,000 ฉบับ